

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

6–12 січня 2021

ТИЖДЕНЬ ПЕРЕГОВОРІВ РОСІЇ З КРАЇНАМИ ЗАХОДУ: ПІДСУМКИ

10 січня в Женеві відбулися закриті переговори США та Росії, ключовою темою обговорення стали вимоги Росії щодо забезпечення гарантій безпеки з боку США та НАТО, зокрема, щодо нерозширення НАТО та відмови від розміщення в Європі ударних систем. В Альянсі пропозиції російської сторони назвали неприйнятними. Перша заступниця держсекретаря Уенді Шерман, яка представляла США, [азначила](#), що наслідки потенційного вторгнення в Україну для Росії будуть набагато жорсткішими, ніж у 2014 році. Деескалацією може бути як повернення російських військ до казарм, так і інформування США про те, які навчання проводяться в Росії та з якою метою. Наразі США не мають інформації щодо готовності Росії до деескалації. Вона також підтвердила, що США готові обговорювати питання щодо розміщення ракет у Європі, проте не згодні з обмеженнями на прийняття нових країн до НАТО, а переговори з питань безпеки неможливо завершити за короткий термін. Своєю чергою, заступник глави МЗС Росії Сергій Рябков, який очолював російську делегацію, [підкреслив](#), що отримання правових гарантій нерозширення НАТО є «абсолютним імперативом» для Росії та запевнив, що планів нападати на Україну в неї немає. 12 січня відбулися переговори в рамках першого з 2019 року засідання Ради Росія-НАТО. Генеральний секретар Північноатлантичного альянсу Єнс Столтенберг [азначив](#), що вони були складними, і саме через це діалог є необхідним. Він також повідомив, що НАТО й Росія мають серйозні розбіжності, вирішити які важко. Зокрема, держави Альянсу відмовили Росії в задоволенні

вимог щодо нерозширення НАТО та присутності військ блоку на його східному фланзі. Водночас Альянс згоден і далі вести діалог із Росією щодо низки спірних питань. Заступник міністра закордонних справ Росії Олександр Грушко, коментуючи підсумки засідання, [наголосив](#), що Росія не готова на компроміси щодо припинення політики відкритих дверей НАТО та отримання юридичних гарантій непросування Альянсу на схід.

13 січня у Відні відбулося засідання Постійної ради ОБСЄ, на якому обговорювалися вимоги Росії до США та НАТО щодо гарантій безпеки. У своєму виступі постійний представник Росії при ОБСЄ Олександр Лукашевич [заявив](#), що в разі відсутності відповіді в певні терміни, Росія вживатиме заходів для усунення загроз, і це призведе до погіршення ситуації з безпекою для всіх держав. Під час брифінгу за підсумками засідання він [зазначив](#), що Росія дотепер не отримала адекватної відповіді.

За підсумками переговорів заступник глави МЗС Росії Сергій Рябков [повідомив](#), що США та їхні союзники по НАТО не готові сприяти Росії за ключовими вимогами щодо гарантій безпеки, зокрема, згортання інфраструктури Альянсу та повернення його до кордонів станом на 1997 рік. На його думку, підстав для нового раунду переговорів зі США та НАТО немає. Глава МЗС Росії Сергій Лавров [заявив](#), що Росія визначатиме подальші кроки після отримання письмової реакції США та НАТО на пропозиції у сфері безпеки.

У своєму [коментарі](#) за підсумками засідання Постійної ради ОБСЄ глава МЗС України Дмитро Кулеба оцінив тиждень активних дипломатичних переговорів країн Заходу з Росією як незадовільний для Москви. Міністр наголосив, що засідання Постійної ради ОБСЄ показало консолідовану міжнародну підтримку України.

Короткий аналіз підсумків переговорів пропонують [“Радіо Свобода”](#), [“Європейська правда”](#) та [“Нова Газета”](#).

ДИСКУСІЇ ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ЗУСТРІЧІ В НОРМАНДСЬКОМУ ФОРМАТІ

6 січня в Москві [відбулися](#) переговори заступника голови адміністрації президента Росії Дмитра Козака з колегами по Нормандському формату — зовнішньополітичним радником канцлера ФРН Єнсом Плетнером та дипломатичним радником президента Франції Еммануелем Бонном. Дмитро Козак повідомив, що сторони домовилися щодо подальших контактів, зокрема за участю України, для якнайшвидшого завершення конфлікту на сході країни. Він також зазначив, що створення нових переговорних форматів врегулювання конфлікту на сході України є недоцільним, оскільки різні формати домовленостей під час паралельних переговорів можуть по-різному інтерпретуватися сторонами. Перед візитом до Москви Плетнер та Бонн [провели](#) телефонні консультації з головою Офісу президента України Андрієм Єрмаком. 7 січня під час спільної пресконференції з головою Єврокомісії Урсулою фон дер Ляєн було зроблено [заяву](#), що президентом Франції Еммануелем Макроном та канцлером Німеччини Олафом Шольцом було

ініційовано проведення зустрічі лідерів країн «нормандської четвірки» щодо врегулювання конфлікту на Донбасі. За словами Емманюеля Макрона, пропозиція про зустріч уже була передана президентові Росії Володимиру Путіну, і вона може відбутися найближчими тижнями. Проте речник президента Росії Дмитро Песков [зазначив](#), що чітких термінів проведення зустрічі в нормандському форматі немає.

11 січня Єнс Плетнер і Еммануель Бонн прибули до України, основною темою [переговорів](#) стала активізація «нормандського формату». Керівник Офісу президента України Андрій Єрмак підтвердив прихильність української сторони до політико-дипломатичного шляху, та зазначив, що проведення чергового саміту може підштовхнути процес мирного врегулювання.

[Думки експертів](#) щодо можливості організації зустрічі в «нормандському форматі» розбігаються. Так, однією з умов для участі в них Росії називають впевненість її керівництва в поступках із боку України, інакше буде тривати курс на ескалацію конфлікту.

НОВІ САНКЦІЇ США ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ОБМЕЖЕНЬ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА РОСІЇ

Сенат США опублікував [законопроект](#) про санкції, які застосовуватимуться проти Росії в разі вторгнення російських військ до України, а також ескалації конфлікту. Документ про новий пакет обмежень, спрямованих на економіку Росії, її лідера та перших осіб країни, внесли 26 сенаторів на чолі з Робертом Менендесом, головою комітету з міжнародних справ. Запропоновані заходи — заборона на в'їзд до США та заморожування американських активів президента Росії та чиновників, санкції проти щонайменше трьох найбільших російських банків, російського зовнішнього боргу та газопроводу «Північний потік — 2» було [підтримано](#) адміністрацією президента США Джо Байдена.

[За даними джерел Associated Press](#), Росія може також бути внесена до списку країн, щодо яких діють найжорсткіші санкції, у тому числі заборона експорту електроніки, програмного забезпечення та технологій. The New York Times [зазначає](#), що Білий дім також розглядає можливість озброєння сил українського опору в разі початку вторгнення з боку Росії.

Заступниця голови Держдепу США Вікторія Нуланд на брифінгу 11 січня [наголосила](#), що США мають спільне із Євросоюзом розуміння щодо введення в дію нових санкцій, і на тлі концентрації російських військ у прикордонних районах проводять консультації із європейськими партнерами.

Введення нових санкцій США проти Росії змусить Москву вдатися до «адекватної відповіді» — про це [заявив](#) прессекретар президента Росії Дмитро Песков. Аносування обмежень він назвав спробою тиску під час міжнародних переговорів щодо України та війни на Донбасі. За його словами, проект закону, внесеного до Сенату США, Росія може прирівняти до ініціативи щодо розриву відносин.

ДОСЛІДНИКИ ЗАЯВЛЯЮТЬ ПРО ПЕРЕМІЩЕННЯ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬК ДО КОРДОНІВ УКРАЇНИ

Росія розмістила на кордоні з Україною щонайменше 8 великих груп, які оточують країну з трьох боків і можуть вторгнутися вже в січні — про це, посилаючись на офіційних осіб, аналітиків та супутникові фото, [розповідає](#) New York Times. Також є [ознаки](#) переміщення до кордонів військових гвинтокрилів, що може бути сигналом про підготовку до потенційного нападу, що триває. Моніторинг ситуації [здійснює](#) Conflict Intelligence Team, а видання «Донбас.Реалії» створило [інтерактивну мапу](#) присутності Росії біля українських кордонів та на тимчасово непідконтрольних уряду частинах України. У Міністерстві оборони Росії [заявляють](#), що метою переміщення військової техніки в прикордонні області є проведення військових навчань. Нарощування концентрації російських військ в Україні та поблизу кордонів [зазначив](#) і генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг. У зв'язку з цим голова організації наголосив на необхідності вести діалог із Росією, водночас Альянс вживатиме силових заходів, якщо використання дипломатичних методів не спрацює.